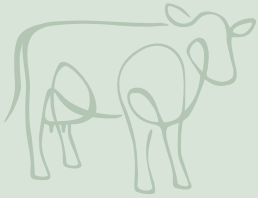

Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές βελτιστοποιούν την υγεία και την ευζωία των αγελάδων τους μέσω κτηνιατρικών συμβουλών, προγραμματισμού και τεκμηρίωσης των πρωτοκόλλων προληπτικής και θεραπευτικής μεταβολικής υγείας και υγειονομικής διαχείρισης.

Γιατί είναι σημαντικό;

Αυτό είναι σημαντικό επειδή τα υγιή ζώα είναι πιο πιθανό να έχουν καλές αποδόσεις, τόσο στην αναπαραγωγική όσο και στο επίπεδο γαλακτοπαραγωγής. Η διασφάλιση ότι η πρόληψη των μεταβολικών ασθενειών αποτελεί προτεραιότητα και ότι το προσωπικό της εκμετάλλευσης είναι εκπαιδευμένο στις κατάλληλες στρατηγικές αντιμετώπισης, θα μειώσει τόσο τον κίνδυνο όσο και τη σοβαρότητα των μεταβολικών ασθενειών της εκτροφής.

Ορθές πρακτικές

- ✓ Οι αλλαγές στη σύνθεση του σιτηρεσίου θα πρέπει να εισάγονται σταδιακά, ώστε οι αγελάδες και το πεπτικό τους σύστημα (μεγάλη κοιλία και μικροχλωρίδα) να μπορούν να προσαρμοστούν. Αυτό θα πρέπει να ισχύει και όταν οι αγελάδες έχουν πρόσβαση στη βόσκηση.

Για περισσότερες πληροφορίες ανατρέξτε στο [Ενημερωτικό Δελτίο διατροφής των αγελάδων](#)

Βέλτιστες πρακτικές

Για περισσότερες πληροφορίες ανατρέξτε στο [Ενημερωτικό Δελτίο διατροφής των αγελάδων](#)

Ορθές πρακτικές

Βέλτιστες πρακτικές

Για περισσότερες πληροφορίες ανατρέξτε στο [Ενημερωτικό Δελτίο για το περιβάλλον των αγελάδων](#)

Ορθές πρακτικές

- ✓ Κατά τη διάρκεια της "μεταβατικής περιόδου" (εβδομάδες πριν και μετά τον τοκετό), οι αγελάδες πρέπει να παρακολουθούνται στενά, καθώς διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο ασθένειας λόγω των ορμονικών διακυμάνσεων, της ανοσοκαταστολής και του στρες που συνδέεται με τον τοκετό.
- ✓ Οι κυριότερες διατροφικές και μεταβολικές διαταραχές των αγελάδων γαλακτοπαραγωγής είναι η υποξεία δυσπεπτική οξέωση, η υποκλινική κέτωση (ακετοναίμια), η υπασβεστιαμία, η μετατόπιση του ηνύστρου, η τετανία της κλόης (λιγότερο συχνή) και η δηλητηρίαση από τοξικά φυτά (σπάνια).
- ✓ Παρακολουθείτε τακτικά τα βασικά συμπτώματα μεταβολικών νοσημάτων, όπως η ακανόνιστη όρεξη, η απώλεια βάρους, η μείωση της γαλακτοπαραγωγής ή η μεταβολή της συγκέντρωσης των συστατικών του γάλακτος. Οι δείκτες και τα συμπτώματα μπορεί να είναι κοινά σε διάφορες διαταραχές. Στον Πίνακα 1 συνοψίζονται τα συμπτώματα και οι ενέργειες που απαιτούνται για διάφορες μεταβολικές παθήσεις.
- ✓ Για την ελαχιστοποίηση της εμφάνισης μεταβολικών ασθενειών θα πρέπει να εφαρμόζονται προληπτικές στρατηγικές με βάση τους βασικούς κινδύνους που προκύπτουν από τις πρακτικές διατροφής και διαχείρισης (π.χ. επιλογή ζωοτροφών, χρήση συμπληρωμάτων, ποσότητες που χορηγούνται, στόχοι θρεπτικής κατάστασης).
- ✓ Τα διορθωτικά μέτρα για τις μεταβολικές ή διατροφικές ασθένειες πρέπει να λαμβάνονται σύμφωνα με τις συμβουλές κτηνιάτρου ή διατροφολόγου.

Θέματα	Δείκτες/συμπτώματα	Παράγοντες κινδύνου/αιτιολογία	Διορθωτικές παρεμβάσεις	Προληπτικές παρεμβάσεις
Υπο-οξεία δυσπεπτική οξέωση	Μέτρια όρεξη, μείωση χρόνου κατανάλωσης τροφής ή μηρυκασμού, υδαρής, μαλακή, διαγνής κοπρία με άπειπο περιεχόμενο, μείωση περιεκτικότητας λίπους γάλακτος, μείωση κινητικότητας της μεγάλης κοιλίας. Συχνά η εμφάνιση των συμπτωμάτων είναι καθυστερημένη.	Πολύ υψηλή αναλογία συμπυκνωμένων ζωοτροφών (π.χ. ευπεπτων δημητριακών) ή πολύ γρήγορη μετάβαση από χονδροειδείς σε συμπυκνωμένες ζωοτροφές, που οδηγεί σε μείωση του pH της μεγάλης κοιλίας ή πολύ λεπτοαλεσμένες ζωοτροφές. Οι αγελάδες υψηλής γαλακτοπαραγωγής είναι πιο ευαίσθητες στην οξέωση.	Ανάλυση και ποιοτική και ποσοτική εξισορρόπηση του σιτηρεσίου με τη βοήθεια ειδικού (π.χ. αναλογία χονδροειδών/συμπυκνωμένων ζωοτροφών, περιεκτικότητα σε υδρογόνο υδατάνθρακες), τον τρόπο παράθεσης της τροφής, τη διαχείριση των μεταβατικών περιόδων. Η πρόληψη υπερτερεί της θεραπείας.	Διασφάλιση ομαλής μετάβασης μεταξύ των διάφορων τύπων σιτηρεσίων, ιδίως από την ξηρή και τη γαλακτική περίοδο: προδευτική αύξηση της αναλογίας συμπυκνωμένων/χονδροειδών ζωοτροφών σε διάστημα 3 εβδομάδων. Πρόσβαση σε ένα ομοιογενές σιτηρέσιο (συμπυκνωμένες και χονδροειδείς ζωοτροφές) σε όλη τη διάρκεια της ημέρας. Παράθεση χονδροειδών ζωοτροφών στην αρχή του γεύματος, επιλογή συμπυκνωμένων ζωοτροφών με περιεκτικότητα σε άμυλο αργής διάσπασης.
Υποκλινική κέτωση (ακετοναίμια)	Απώλεια βάρους, μείωση κατανάλωσης τροφής και γαλακτοπαραγωγής, δυσκοιλιότητα, πιθανές νευρικές διαταραχές, υψηλό ποσοστό συγκέντρωσης λίπους στο γάλα και χαμηλό ποσοστό πρωτεϊνών, χαμηλή θρεπτική κατάσταση, υψηλή συγκέντρωση β-υδροξυβουτυρικού οξέος (BOH) στο αίμα, οσμή ακετόνης στο γάλα ή την αναπνοή.	Συχνά εμφανίζεται στην αρχή της γαλακτοπαραγωγής (έως 6 εβδομάδες μετά τον τοκετό), όταν η αγελάδα δεν είναι σε θέση να καλύψει τις ενεργειακές της ανάγκες και κινητοποιεί τα αποθέματα λίπους της.	Άμεση χορήγηση μιας πρόδρομης ουσίας γλυκόζης, π.χ. προπιλενογλυκόλη. Ενδέχεται να χρειαστεί ενδοφλέβια έγχυση κορτικοστεροειδών και γλυκόζης, η οποία χορηγείται από κτηνίατρο. Σε περίπτωση αμφιβολίας, συμβουλευτείτε τον κτηνίατρο. Ανάλυση και εξισορρόπηση των σιτηρεσίων με τη βοήθεια ειδικού για την ξηρή περίοδο και το πρώτο στάδιο της γαλακτικής περιόδου.	Επιθυμητή η βαθμίδα θρεπτικής κατάστασης 3,5 (σε κλίμακα 1-5) κατά την ξηρή περίοδο. Κατά τη διάρκεια της 3ης-τελευταίας εβδομάδας της ξηρής περιόδου, προετοιμασία της μεγάλης κοιλίας για τη μετάβαση στο σιτηρέσιο της γαλακτοπαραγωγής. Διασφάλιση ορθής μετάβασης στο νέο σιτηρέσιο και επαρκούς πρόσληψης ενέργειας (χονδροειδείς και συμπυκνωμένες ζωοτροφές) πριν από την επίτευξη του μέγιστου της γαλακτοπαραγωγής.
Υπασβεστιαμία	Πάρηση, η αγελάδα είναι σε κατάκλιση, απουσία μηρυκασμού ή κατάποσης, μείωση ούρησης και αφόδευσης, μυϊκή αδυναμία, μη φυσιολογική θερμοκρασία, αυξημένος καρδιακός ρυθμός, κατάθλιψη, απώλεια συνείδησης.	Εμφανίζεται αμέσως μετά τον τοκετό για αγελάδες με 3 ή περισσότερες γαλακτικές περιόδους. Προκαλείται από χαμηλά επίπεδα ασβεστίου στο αίμα.	Καλέστε τον κτηνίατρο.	Κατά τη διάρκεια των 3 εβδομάδων πριν από τον τοκετό, περιόριστε την πρόσληψη ασβεστίου, εξασφαλίστε επαρκή πρόσληψη μαγνησίου και σωστή πρόσληψη κλωρίου και θείου (συνιστάται αρνητικό ισοζύγιο κατιόντων-ανιόντων στο σιτηρέσιο). Μετά τον τοκετό, παρέχετε περίπου 200 g ασβεστίου την ημέρα. Συνιστάται θετικό ισοζύγιο κατιόντων-ανιόντων στο σιτηρέσιο.
Μετατόπιση ηνύστρου	Ατονία, σημαντική μείωση της πρόσληψης τροφής, ιδίως των συμπυκνωμένων ζωοτροφών, απότομη μείωση της γαλακτοπαραγωγής, ελάχιστα κόπρανα, είτε στερεά είτε διαρροϊκά, ακετοναίμια.	Σιτηρέσιο με υψηλή περιεκτικότητα σε συμπυκνωμένες και χαμηλή περιεκτικότητα σε χονδροειδείς ζωοτροφές- απότομες αλλαγές στην ποσότητα των δημητριακών καρπών του σιτηρεσίου. Η μετατόπιση του ηνύστρου είναι συχνά συνέπεια της υπο-οξείας δυσπεπτικής οξέωσης.	Καλέστε τον κτηνίατρο για την επαναφορά του ηνύστρου στη φυσιολογική του θέση.	Διασφάλιση επαρκούς πρόσληψης κυτταρίνης, ελεγχος ποσότητας συμπυκνωμένων ζωοτροφών και επαρκής πρόσληψη ασβεστίου πριν την είσοδο στην ξηρή περίοδο.
Τετανία της κλόης (υπομαγνησιαίμια)	Νευρικά συμπτώματα: σπασμοί, μυϊκή σύσπαση, σπασμοί των άκρων κ.λπ.	Ανεπάρκεια μαγνησίου που ευνοείται από την κατανάλωση φρέσκου λειμώνα με χαμηλή περιεκτικότητα σε μαγνήσιο.	Καλέστε τον κτηνίατρο.	Χορήγηση μαγνησίου πριν και μετά τις πρώτες ημέρες βόσκησης. Ομαλή μετάβαση από το σιτηρέσιο του χειμώνα σε αυτό που περιλαμβάνει τη βόσκηση.
Τροφική δηλητηρίαση	Εξαρτώνται από τις χονδροειδείς τροφές που καταναλώνονται.	Κατανάλωση δηλητηριωδών φυτών συχνά σε συνδυασμό με διατροφική ανεπάρκεια.	Καλέστε τον κτηνίατρο.	Διασφάλιση ότι τα ζώα δεν έχουν διατροφικές ελλείψεις. Έλεγχος κατανάλωσης πιθανών δηλητηριωδών φυτών, όπως ο κρόκος, το γαρύφαλλο, το πουρνάρι, το πυξάρι, η τικροδόφινη, η καστανιά, η βελανιδιά, τα φυτά με υψηλή συγκέντρωση υδραργύρου και η ακινάρα. Αποφύγετε την υπερβόσκηση.

Πίνακας 1. Κύρια μεταβολικά και διατροφικά προβλήματα υγείας των αγελάδων γαλακτοπαραγωγής και οι σχετικοί δείκτες/συμπτώματα, παράγοντες κινδύνου/αιτιολογία, διορθωτικές και προληπτικές παρεμβάσεις

Βέλτιστες πρακτικές

- ★ Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές καταγράφουν τον αριθμό των περιστατικών μεταβολικών ή διατροφικών διαταραχών και αξιοποιούν αυτές τις πληροφορίες για την ανάπτυξη ενός υγειονομικού πρωτοκόλλου για την πρόληψη των μεταβολικών ασθενειών.
- ★ Οι εκτροφές που εφαρμόζουν βέλτιστες πρακτικές μετρούν τη συγκέντρωση του β-υδροξυβουτυρικού οξέος (στον ορό του αίματος) ή των κετονών (στο γάλα ή στα ούρα) από μεμονωμένες αγελάδες στις αρχή της γαλακτικής περιόδου, για την ανίχνευση της υποκλινικής κέτωσης.

Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στα
 Ενημερωτικά Δελτία για τα μεταβολικά και διατροφικά νοσήματα των αγελάδων, τα αναπαραγωγικά νοσήματα των αγελάδων, τα λοιμώδη νοσήματα των αγελάδων, την κινητικότητα των αγελάδων και τη διαχείριση του μαστού των αγελάδων

Ορθές πρακτικές

Βέλτιστες πρακτικές

Για περισσότερες πληροφορίες ανατρέξτε στα
 Ενημερωτικά Δελτία Συμπεριφορά αγελάδων και Αλληλεπιδράσεις ανθρώπου-ζώου

Σύνοψη

Ο χρόνος που επενδύεται στην ελαχιστοποίηση των κινδύνων εμφάνισης ασθενειών ή τραυματισμών και ο προσεκτικός σχεδιασμός για τη διαχείριση των αναπόφευκτων ασθενειών ή τραυματισμών θα συμβάλει στην προστασία της υγείας και στη μεγιστοποίηση της παραγωγικότητας και της συνολικής απόδοσης της εκτροφής.

Εκτροφή

Οι υγιείς αγελάδες είναι πιο πιθανό να έχουν υψηλή παραγωγικότητα, βελτιώνοντας την αποδοτικότητα τους και μειώνοντας το κόστος των απωλειών από ασθένειες και τραυματισμούς.

Αγελάδες

Οι διατροφικές απαιτήσεις ποικίλλουν ανάλογα με το φυσιολογικό στάδιο της αγελάδας. Οι διατροφικές και μεταβολικές διαταραχές οφείλονται ουσιαστικά σε διατροφικές ανισορροπίες ή/και σε απότομες αλλαγές που δεν αφήνουν επαρκή χρόνο στην αγελάδα και στο μεταβολισμό της να προσαρμοστούν.

Προσωπικό

Οι διατροφικές και μεταβολικές διαταραχές προλαμβάνονται με τη διασφάλιση της προσαρμογής της διατροφής σε κάθε φυσιολογικό στάδιο. Τα ζώα παρακολουθούνται για την έγκαιρη ανίχνευση ασθενειών και τα πρωτόκολλα πρόληψης και θεραπείας τεκμηριώνονται σε συνεννόηση με τον κτηνίατρο.

Να είστε υπερήφανοι για όλες τις ορθές και βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόζετε στην εκτροφή σας για την καλή διαβίωση των ζώων!

Care4Dairy.eu